

Kakšne sisteme in tehnologije proizvodnim podjetjem zagotavljajo ponudniki IKT in digitalizacije

Z ugotovitvijo MGRT, da slovenski ponudniki IKT in digitalizacije na trgu nastopajo z zastarelimi sistemi in tehnologijami, se v pristojnem zborničnem združenju ne strinjajo

F SABINA PETROV
sabina.petrov@finance.si

V Strategiji digitalne transformacije gospodarstva, ki jo je vlada sprejela v začetku leta, v oči bode ugotovitev ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo (MGRT), da se z izzivi srečujejo tudi slovenski ponudniki IKT in digitalizacije, pri katerih prevladuje podpora trenutnim rešitvam na trgu, ohranjanje znanja in sposobnosti podpore vsebini strank pa sloni na zastarelih sistemih in tehnologijah.

Preverili smo, kaj o ugotovitvi MGRT menijo poznavalci in kako naj si v proizvodnih podjetjih zagotovijo integracijo in uporabo naprednih IKT-rešitev. O ozadju ugotovitve MGRT pišemo v okvirju.

IKT-panoga razvojnoma na visoki ravni

Nenad Šutanovac, direktor Združenja za informatiko in telekomunikacije pri GZS pravi, da se z ugotovitvijo iz Strategije digitalne transformacije gospodarstva, da slovenski ponudniki IKT in digitalizacije na trgu nastopajo z zastarelimi sistemi in tehnologijami, ne morejo strinjati.

»Slovenska IKT-panoga je razvojno na visoki stopnji, raven kompetenc, ki jih imajo strokovnjaki, je visoka in pri svojem delu uporabljajo sodobne tehnologije. Slovenski trg sicer ni velik, je pa zahteven in zelo izvozno usmerjen, temu so prilagojene tudi zahteve do ponudnikov IKT-rešitev in storitev. Prav tako je IKT-panoga močno izvozno usmerjena, v tujini so tako slovenska IKT-podjetja kot strokovnjaki priznani kot kakovostni, kar dokazujejo s svojimi storitvami in rešitvami.« je poudaril.

Slovenija vsaj v povprečju EU

Da je ugotovitev vlade treba pogledati z dveh plati, pa pravi Iztok Palčič, profesor na mariborski strojni fakulteti in koordinator evropske raziskave o proizvodni dejavnosti EMS v Sloveniji.

»Morda res (delno) drži ugotovitev, da slovenski ponudniki IKT in digitalizacije

SHUTTERSTOCK

■ Slovenska IKT-panoga je razvojno na visoki stopnji, raven kompetenc, ki jih imajo strokovnjaki, je visoka in pri svojem delu uporabljajo sodobne tehnologije, poudarja Nenad Šutanovac, direktor ZIT GZS.

na trgu nastopajo z zastarelimi sistemi in tehnologijami, ampak po drugi strani strategija opozarja tudi na dejstvo, da Slovenija v segmentu integracije naprednih tehnologij dosega nadpovprečno rast v primerjavi z EU. Več evropskih indeksov, ki merijo stopnjo digitalizacije gospodarstva in družbe (na primer DESI, Eurostat), nas uvršča vsaj v povprečje EU. To pomeni, da očitno znajo slovenska podjetja integrirati IK-rešitve in tehnologije, ki so pogosto tudi plod tujega znanja in/ali čisto lastnega internega znanja.«

Vlagati je treba v različna področja

Glede zagotavljanja integracije in uporabe naprednih IKT-rešitev Iztok Palčič pravi, naj podjetja izkoristijo pomoč na področju digitalizacije, pri čemer je trenutni vložek države

za pomoč gospodarstvu pri digitalizaciji mnogo premajhen.

»Podjetja naj ob naložbah v fizično opremo vlagajo tudi v programsko opremo, podatkovno analitiko, povezanost vseh elementov digitalizacije v podjetju, pridobivanje digitalnih znanj in kompetenc zaposlenih. Nujno bo vpeljati nove poslovne modele, ki so neposredna posledica možnosti, ki nam jih ponuja digitalizacija: še večja individualizacija in prilagodljivost izdelkov kupcem, metode prodaje izdelkov, načini upravljanja in spremljanja delovanja izdelka pri kupcu, poprodajne klasične in digitalne storitve. Ob vsem tem pa bo treba izkoristiti potencialne digitalizacije tudi pri prehodu v trajnostno, nizkoogljično krožno gospodarstvo ter zagotoviti vlaganja v kibernetično varnost. Gre za obsežne projekte, ki se zli-va-

jo v proces nenehne digitalne preobrazbe.«

Žiga Lampe, direktor strateškega razvoja pri GZS, poudarja, da je vedno treba začeti na začetku in ne prehitovati. »Hitri nakup neke digitalne rešitve ne pomeni, da se je podjetje zdaj preobrazilo. Najprej je treba narediti analizo potreb in oceno digitalne zrelosti. Ter, kar je odločilno, pripraviti digitalno strategijo podjetja. To je samo nekaj prvih korakov. Kar nekaj slovenskih podjetij je že na tej poti in tu odlično nalogo opravlja Digitalno inovacijsko stičišče Slovenije (DIHS). Digitalna preobrazba za podjetja kot tudi državo in vse poslovno okolje je nujna. Covid je že nakazal nujno po hitri spremembi poslovnih modelov in tudi v prihodnje bodo take spremembe in prilagajanja nujni. Svet postaja majhen. Digitalne rešitve so spremenile uporabnike in njihove zahteve. In če se podjetja ne prilagodijo temu, bodo težko konkurenčna.«

Pomembno razumevanje vodstev podjetij

Kot opozarja Nenad Šutanovac, je pomembno razumevanje vodstev podjetij, da je digitalizacija odločilna za dvig produktivnosti, digitalna preobrazba pa še dodatno povečuje njihovo mednarodno konkurenčnost. »Prve korake podjetja lahko naredijo v sodelovanju s podjetji, ki jim lahko pomagajo razumeti poslovne priložnosti in pripraviti digitalno poslovno strategijo. Izvedbo digitalnih projektov, pri čemer jim lahko pomagajo številni primeri dobre prakse, pa lahko naredijo v sodelovanju z izkušenimi IKT-podjetji. Podjetja naj spremljajo tudi razpise Slovenskega podjetniškega sklada za digitalno preobrazbo MSP (P4D), vavčerjev in razpis za digitalno preobrazbo velikih podjetij, ki je v pripravi. Poudarjam pa pomembnost sodelovanja z zunanjimi partnerji ter spremljanje poslovnih učinkov posameznega digitalnega projekta.«

Na pomen poznavanja in zavedanja o potencialih uporabe sodobnih tehnologij je opozoril tudi Iztok Palčič. »Strategija digitalne transformacije gospodarstva poudarja kar nekaj tehnologij, ki naj bi bile ključne digitalne tehnologije prihodnosti: IIoT, umetna inteligen-

ca, big data, blockchain, 5G, super računalništvo, kvantno računalništvo, VR, AR... Čeprav se mogoče na prvi pogled zdi, do so te tehnologije že močno navzoče in znane, stanje v podjetjih še ni tako. Splošno poznavanje in zavedanje o po-

tencialih uporabe teh tehnologij sta v precejšnjem delu podjetij precej nizki. Slovenija tukaj spet ni velika izjema, tudi zahodnoevropske države so pred podobnim izzivom. Paziti pa je treba, da iz omenjenih razlogov ne začnemo zaostajati.«

SABINA PETROV

■ Slovenska podjetja znajo integrirati IK-rešitve in tehnologije, ki so pogosto tudi plod tujega znanja in/ali čisto lastnega internega znanja, pravi Iztok Palčič, profesor na mariborski strojni fakulteti in koordinator evropske raziskave EMS v Sloveniji.

MGRT: Ugotovitve izhajajo iz podatkov in posvetovanj z deležniki

Ali ugotovitev, da slovenski ponudniki IKT in digitalizacije na trgu nastopajo z zastarelimi sistemi in tehnologijami, sloni na razmeroma slabih uvrstitvah Slovenije v različnih primerjalnih analizah in ocenah OECD, indeksa DESI, EU... ali temelji na lastni analizi MGRT, v kateri so primerjali konkretno ponudbo sistemov in tehnologij slovenskih ponudnikov IKT in digitalizacije v primerjavi s ponudbo, ki je na voljo podjetjem v razvitejših gospodarstvih? Na ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo pojasnjujejo, da je analiza povzeta po načrtu za okrevanje in odpornost (NOO), kjer piše: »Na drugi strani se z izzivi soočajo tudi slovenski ponudniki IKT in digitalizacije. Podpora trenutnim rešitvam na trgu - ohranjanje znanja in sposobnosti podpore vsebini strank sloni na zastarelih, tako imenovanih legacy sistemih; izziv je prehod na nove rešitve, ki vsebujejo nove tehnologije, tako imenovane tehnologije 4IR, predvsem v vidiku znanja in veščin, ki jih te tehnologije zahtevajo.« Ob tem na MGRT dodajajo, da ugotovitve izhajajo iz podatkov OECD, Sursa in posvetovanj z deležniki. »V okvirju priprave NOO je bilo izvedenih posvetovanj z več kot dva tisoč deležniki, med njimi tudi predstavniki sektorja IKT. Na podlagi različnih inputov so bile ugotovitve strnjene v izzive, ki so bili identificirani v NOO in se zrcalijo tudi v Strategiji digitalne transformacije gospodarstva.« Sicer pa na MGRT menijo, da si nobeno gospodarstvo v tem trenutku ne more privoščiti ohranjanja statusa quo, kar še posebej velja za razmeroma majhna gospodarstva, kot je tudi slovensko. »Danes imamo enkratno priložnost, da resnično naredimo preboj v razvoju in uporabi naprednih digitalnih tehnologij, v spremembi zavedanja in miselnosti ter tudi sledimo ciljem, ki smo si jih postavili v strategiji, in sicer da se želimo do leta 2030 uvrstiti med prvih pet držav v Evropi po indeksu digitalne ekonomije in družbe in med prve tri države v Evropi glede na uporabo naprednih digitalnih tehnologij.«